

přestěhoval do Koberic na Vyškovsku, do oblasti, v níž prožil a jejímuž archeologickému poznání zasvětil celý život. Vystudoval Učitelství v Brně a učitelství povolání se také po jeho absolutoriu věnoval, studium zde ho však nasměrovalo i do další oblasti působení, a tou byla archeologie. Jedním z profesorů ústavu byl totiž J. Hladík, významná osobnost počátků moravské archeologie, která zapůsobila na řadu svých žáků – z jeho „líhně“ pochází kromě A. Procházky i např. J. Fila či V. Čapek. Procházka navázal a udržoval intenzivní kontakty s řadou dalších badatelů či amatérských sběratelů (J. Palliardi, I. L. Červinka, F. Koudelka, F. Černý, J. Stávek aj.) a sám přiváděl k oboru další zájemce; společně s přáteli a žáky M. Chleborádem, E. Kolibabem, F. Kalouskem a K. Tihelkou vytvořil na Bučovicích a Slavkovsku pozoruhodnou badatelskou sestavu, která se prosadila na čelné místo v amatérské archeologii a jejíž dva posledně jmenovaní mladší členové se stali ve své době předními představiteli moravské profesionální prehistorie – F. Kalousek vedoucím katedry prehistorie FF UJEP (dnešní Masarykova univerzita) v Brně, Karel Tihelka nejprve ředitelem Moravského musea a posléze Archeologického ústavu ČSAV v Brně. A. Procházka archeologii propagoval přednáškami, v tisku i působením ve škole a nadchl pro ni řadu svých kolegů z řad učitelstva, kteří zase šířili osvětu mezi svými žáky – tak se k Procházce dostávaly jak samotné nálezy, tak množství informací o nich, jichž dokázal maximálně využít. Neúnavně svými výzkumy (jež financoval ze svých vlastních prostředků) zachraňoval a získával archeologické nálezy ze všech období pravěku vyjma snad paleolitu. Významnou složkou této terénní badatelské činnosti jsou nálezy a výzkumy keltských pohřebišť: již výše zmíněné hroby ze Slavkova u Brna, nálezy z Nížkovic, pohřebiště v Holubicích (zkoumané společně s M. Chleborádem) a Křenovicích, ojedinělé nálezy z Brna-Pisárek, Dobročovic, Heršpic, Koberic, Vážan aj. Společně s ostatními svými nálezy je v průběhu 30. let předal do sbírek Moravského zemského musea, kde se staly nikoli nevýznamnou součástí kolekce doby laténské. Bohatství materiálu z keltských pohřebišť, který na Moravě registroval a z velké části sám shromáždil, jej podnítilo k jeho soustředění a zpracování; výsledkem byla monografie „Gallská kultura na Moravě. Latén středomoravský“ (Slavkov u Brna 1937) – nadlouho a vlastně doposud poslední shrnující monografická publikace moravských keltských pohřebišť. V této době v řadě okolních zemí dochází k pokusům o první syntézy vývoje keltského osídlení toho kterého regionu – v Rakousku R. PITTIONI 1930, ve Slezsku M. JAHN 1931, v Maďarsku I. von HUNYADY 1944. Zmiňovaná monografie A. Procházky, věnovaná keltským pohřebišťům na Vyškovsku, byla vyvrcholením jeho činnosti a její vznik byl dlouho netrpělivě očekáván. V práci Procházka zveřejnil laténský materiál získaný díky intenzivní terénní činnosti jak vlastní, tak jiných badatelů, shrnul jejich výsledky a na jejich podkladě podal obraz doby laténské. Publikace předkládá soupis jak sídlišť, tak pohřebišť i ojedinělých nálezů; především však zde jsou publikovány jak nejvýznam-

Obr. 2. Alois Procházka s výběrem ze svých nálezů. – Alois Procházka mit der Auswahl seiner Funde.

Obr. 3. Společné foto z výletu. Zprava ?, ?, ?, M. Chleborád, O. Kalousková, A. Procházka, J. Skutil, F. Kalousek. – Gruppenfoto aus dem Ausflug. Vom rechts ?, ?, ?, M. Chleborád, O. Kalousková, A. Procházka, J. Skutil, F. Kalousek.